

Ese de trei ori in seputa: Mercuri-a,
Vineri-a si Dominec'a, cand o cõla intrigă,
cand numai diumetate, adica dupa momentul
impreguiarilor.

Prețul de prenumerare:

pentru Austria:	pe an intreg	7 fl. v. a.
" diumetate de an	" " "	4 " "
" patriar " "	" " "	2 " "
pentru Romania si Strainetate:	pe an intreg	15 fl. v. a.
" diumetate de an	" " "	8 " "
" patriar " "	" " "	4 " "

Vienna 28 iuliu/9 august.

Negotiațiunile cu Italia dedera de pedece noue. Asta data nu sunt cestiuni de formalitate cari impedeca contielegerea, pentru că in cat pentru Venetia s'a gasit de mult un espediente prin care să nu se vateme onorea Italiai, Francia adica s'a invoit' ca Italia se ocupe teritoriul venetian, éra poporatiunea să se pronuncie prin sufragiu universale. Deci pe-decile noue de cari apriat se scie că exist, — se presupune că se referesc numai la posessiunea Tirolului de médiadi si a Istriei.

Dar acesta cestiune intr'ataf'a desparte parerea barbatilor italiani de ce'a a diplomatilor austriaci, in cat e intrebare daca armistetiul ce eră să se incépa manane de mananetă (dupa decurgerea celor diece dile de suspinderea inimicitelor) va intra in validitate.

Deci ajunseram érasa intre cercusantie critice, cand possibilitatea reincorporei inimicitelor nu e eschisa.

Despre Prussia scim că ea pretinde predarea Venetiei regelui italiano, a conditiunat pacea de la acésta, — éra in mod neoficiale se fecera dechiarari că in tratatul de alianta italo-prusesc se cuprinde numai Venetia, éra Tirolul si Istria nu, dreptaceea Prussia nu e obligata a sprinđi Italia cu potere armata la ocuparea cestor döue provincie din urma. Alta versiune scie că Italia pretinde Veneti'a for' de conditiuni si desdaunari, ceea ce nu-i vine Austriei la sotocela, dar se spéra aci medilocirea lui Napoleon pentru a complană diferintele. Judecand acestea s'ar pote deduce că Italia nu va avé sprinđi de Prussia, ci — in cas de nentielegeri — va trebuſ se continue resbelul numai de stran'a sa.

Ce va dice despre acésta Imperatul Napoleone? Se intreba lumea tota, dar nimene respunde neci chiar prin presupuneri.

Se pare că partita actiunei in frunte cu generalul Garibaldi puse man'a pre convingerea regelui facendu-l a adopta programul lor. —

Urmarile invingerilor prusesci incep a fi esaminate tot mai mult de diastric'a strina ce pare că s'a tredit din somn. Ea se intreba ce are Europa să ascepte de la un stat in mediul ei, de la Germania-prusesc, care de ocamdata va avé o poporatiune de treisdeci de milioane sub comand'a sa militara, si catră cari in decursul reorganisarei interne a Germaniei pote că se vor mai adauge si alte milioane. Mai considerand inca că Prussia nu pare stat civil ci un stat militare. Forçade in „Revue des deux Mondes“ recomenda acésta cu multa seriositate atentiunei francesci.

Vom vedé in mediul Europei — se dice la locul citat — pre un monarc incunjurat de vasali-principi. Regii si principii confederatiunei medianoptiane nemtesci vor avé de domn feudal pre regele Prussie. Combinatiune picanta, in epoca nostra cea bisara, a vedé pre un rege incunjurat de suit'a vasalilor-principi.

pre cand la natiunea cea mai culta de pre pament capul statului e un fost croitoru.

Pentru biserica si natiune.

Se adresara tanguii a supracursului trebilor nõstre besericesci si scolare prin unele locuri, unele diecese.

La repetite intetire s'au primit si s'au publicat in fõia acésta d'in acele tanguii unele si anume cele serise cu condeiu mai moderat si — de caractere nationali solide. Astfel pretindea nepartialitatea.

Veduriam că se atribuă eschisiv guvernelor diecesane caus'a relelor de cari patimesc atat beseric'a cat si scol'a. Desclinit dieces'a noua a Caransebesului ar ave intr' acésta parte pre mare.

Dupa ce am ascultat acestea, ca să nu parem ómenii partialitatii intr' alta parte, e drept si cuvintei os se întorcem pagin'a, să ceteam si ceta lalta fatia, dosul paginei, să vedem nu cumva portam si noi vr'o parte d'in vin'a acestor rela, — se esaminam daca noi ni-am implinit si implitim detorint'a fatia cu beseric'a nostra, daca pre besericianii nostri i-am pus in stare a corespunde chiamarei si pusetiuncilor si cerintelor nõstre atat de multilateral?

Dar s'o spunem d'in capul locului că nu voim a face pre advocatul cutarui episcop, nici cand nu vom seusat atacurile incontră moralci, ci graim curat numai d'in sentimintele de pieta si interesul ce l'avem pentru „beseric'a si natiune“, in insusi folosul causei noastre comună.

Se dise cumea Romanii „au acceptat cu demnitatea diecesei să fie stralucita, autoritatea ei să se inaltie si drepturile ei să fie aperate.“

Demnitatea si autoritatea se baséaza pre potere, era poterea in vieti'a publica presupune nesmintit avere si sciintia.

Să ne splicăm. Nu pote avé autoritate si demnitate in cutare afaecere acel individ care n'are potere d'a afaeceri direptiune ce el o asta cu cale. Éra potere nu pote posiede omul caruia i lipsește avara medilocelor corespondante si scintia intrebuințarei acestor mediloci. Cu alte cuvinte:

Averea si sciintia dau potere, si numai poterea pote d'a autoritate si demnitate. Deci tot ce se intore in jurul averei si al sciintiei.

Avend a mana acésta massima nerosturabilă, să o aplicăm acu la diecesele noastre.

Fiind că despre sciintia nimene nu pote avé indoiela, vom vorbi deci numai despre avere.

Averea dieceselor romane orientale, său cu alte cuvinte dotatiunea arciereilor din Ungaria si Banat — precum scim — consiste a) d'in sidossia ce se platește prin preuti amesurat numerului familiei cutarei comune; b) d'in conventiune, carea e o prestatiune intermitata pe contracte cu comuncle; c) realitat; d) tassele ierotonice; e) santirei besericelor si alte tasse mai mici si nenseminate.

Venitul curat al episcopului din Ardeal era 4000 fl. d'in fondul asie-numit sidosal. Fostul episcop era acu metropolit al Romanilor din Austria, Escentienti Sale br. de Sia-guna i succese a l'urcă la 8000 fl., era mai an-tietiu la 12000 fl. Să nu uitam ince că acésta urcare e meritul Escel. Sale. Asisdere e meritul Prè Santici Sale că arcidieces'a posiede astazi nescari realitati si fundatiuni, dar cari n'an d'a face en dotatiunea capului diecesean.

Diecesea Aradului ar si să aiba de'n sidossia si conventiuni — acum dupa anesiunea partilor banatice — cam 6—7000 fl. — Dar sidossia e pururea in restantia in unele locuri, éra de la platirea conventiunii partea resar-téna a Biharei si inca alte locuri sunt scutite, eliberate de mult, cu privire la seracl'a comunelor. Realitati posiede diecesea cam 200 jug-de pament in Gaia langa Arad.

Vom acum'a la diecesea noua a Caran-sebesului, de unde se aud tanguiile. Acésta diecese ar ave dupa normele custodice o sidossia

ALBINA.

Prenumeratiunile se fac la toti dd. corespondenti a-nostri, si d'adreptul la Redactiunea Stadt, Wallfischgasse Nr. 8, Mezzanin, unde sunt a se adresă si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea său speditură; căte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anulie si alte comunicatii de interes privat — se respunde cate 7 er. de linie, repertoriile se fac cu pretiu scadiut. Pretiul timbrului cate 30 er. pentru una data, se antecipa. Speditur'a: Mariashilf, Windmühl-gasse Nr. 29, unde se primește insertiuni,

fi de ajutoriu Pórtel cu contingent anumit, spre a scuti intregitatea tierilor Sultanului;

4) pres'a Romaniei să se mai restranga; 5) guvernul Romanici să renunțe la dreptul de a bate bani si medalie; 6) cestiunea monastirilor să se desleze in spiretul protocolelor (?) si al adeverului; 7) guvernul Domnitorului Hohenzollern in legature comerciale etc. să nu pasiște in contielegere cu strainetatea, ci să se considere deoblegat la tratatele ce Pórt'a le are in asta privintia cu suveranii straini; 8) Pórt'a să aiba dreptul a pune in Bucuresci un agint cu putere judecata pentru suditii turcesci din Romania; 9) Pórt'a să aiba drept in casul vatemarei cutarua d'in aceste puncte a luă mesurele ei i se vor paré necessarie. — Condițiunile tinentese a face ilusoria autonomia României. Se pote ca un stat aproape de 6 milioane să se multiamesea cu 12.000 de ostasi?

Pórt'e Romania să incredintieze interesele sale ingrigirei turcesci, cand Turcul nu precepe nici interesale proprietelor sale provincie, si tie-rile cele mai avute, d. e. Rodanii de alta data, astazi sunt cersitori? — Să se permita Romania stat in stat, si pre langa administratiunea sa propria să mai aiba si altă turecesca? Si săre punctul d'en urma nu sterge conventiunea de Paris de'n 1858 care nu permite Turciei să intre de capul seu in Romania? Vei precepe că acestea au trebuit să atifice pre Romanii, cari nu potce acceptă atari conditiuni de la un stat care de lung temp traiesc numai d'in gratia Europei, si carele tocmai se gătesc a banerotă. Romanii sunt mai gală a mori, de cat a se supune de nou jugului turcesc. Deci despre primirea acestor conditiuni nu pote fi vorba, si daca Pórt'a ramane pentru nemarginitele ei pretensiuni, apoi armele vor decide de sorte. Cumea Pórt'a incepe joc periculos, e chiar, si Pasii de la Bosphor nu ved pre ce calo pericolosa au pasit.

Se pote ca Pórt'a să fie avut de cuget a face aceste conditiuni, său să le fie facut era Romanii să li fie respins, — dar asta e invedrat dupa desfintarea taberei romane că guvernul Romaniei n'ar si potu'o desfintă daca n'ar fi avut prevedere secura de conditiuni primibile de'n partea Turciei. Deci de secur Sultanul are astazi alte pareri.

GERMANIA. D'in lips'a spatiului numai acum'a potem publica că regie Prusiei deschise dict'a tieri cu urmatorul eveniment de tron:

„Ilustri, nobili si iubiti domni d'in amendoue case ale dictiei!“

Cand ved reprezentant'a tieri adunata in jurul meu, sentimentul me indemna ca si in acest loc să aduc multiamit'a mea si a poporului meu pentru darul lui Ddieu, carele ajuta Prusiei nu numai a respinge de la marginile nostru atacurile inimice, si in curs repede de invingere a adauga si laure noue catra gloria moscenita de armata patriotică, si a programei calea desvoltarii natuale a Germaniei.

Cu binecuvantarea visibila lui Ddieu, natiunea capace de arme asocia cu entuziasm de provocarea la lupt'a santa pentru nedependint'a patriei si armata nostra eroica — springinta de alati puteni dar credinciosi — pasi de la rezultat la rezultat, de la invingere la invingere, la resarit casă la apus. Mult sange pretinut a curs, patria gelesce multi bati, cari imbucurati de invingere morira ca eroi, pana ce standardele nostru se desfasurara intr'o linia de la Carpati pana la Ren.

Guvernul si reprezentant'a poporului in conlucrare armoniosa vor contribui a aduce la maturitate acele fructe, ce vor trebuſ se resara d'in somenatur'a sangerosa, daca nu-e aruncata indar.

Iubiti domni d'in amendoue case ale dictiei! La starea finantiala a statului guvernul meu pote privi cu multiamire. Cu ingrigire si economia conscientiosa i- este fapt cu potintia a trece predecele cele mari finantiali, cari

sunt urmare naturula a cercustantielor tempului presint. Desi in anii d'in urma prin resbelul cu Dania se impusera sacrificie mari cassei statului, totusi succese a creá spesele resbelului actual de'n venitele statului si sumele ce erau despunibili fora alta insarcinare a tierii, de cat ceea ce se recere in natura pentru resbel. De aceea cred forte cumca DVóstre veti votá medilócele ce se recer spre a finf resbelul cu resultat, a sustiené ordinea si securitatea in fiante.

La statorirea bugetului in anii d'in urma nu s'a potut mediocri invore cu representanti'a tierei, deci spesele cari se facura in acest temp n'au base legala, caci acésta o dà — precum reuonoso érasi — numai legea ce se aduce in fie-care an prin invoreea guvernului si a ambelor case ale dietei intru inticlesul articolului 99 d'in constitutinne.

Regimul meu duse bugetul mai multi ani fora acésta base legala, dar facu acésta dupa essaminare conosciintia si in convingerea de detorinti'a sa, find ca continuarea amministratiunei regulate, implinirea detorilor legali fata cu creditorii si oficialii statului, sustinerea armatei si a institutelor de stat fura cestiuni de existinta pentru stat, deci acea procedura fu de necesitate neaperata, de la care un regim intru interesul ticeri nu-i iertat si nu se pote retrage.

Cred ca evenimentele mai prospete vor contribui a aduce contielegerea necesaria dand lege pentru buget, si conflictul de pana acum'a se va delaturá cu atat mai vertos, caci se spéra estinderea marginilor statului si organisarea unei armate confederative sub conducerea Prussiei, a careia sarcine le vor portá deopotrivă toti membrii confederatiuni.

Proiectele ce sunt necessarie pentru conchiamarca representantiei poporului d'in statele confederative, se vor asterni dietei.

Domni mei! DVóstre sentiti eu mine, sente tiéra intréga importantia momentului. Provedinti'a se binecuvinte venitorul Prussiei, precum binecuvintá trecutul prósper. Ddieu să ajute!

LITERARIU. *)

Problem'a ortografiei romane.

Quamdui contrarium
non demonstraveris.

A. T. I.

„Un fugariu! un fugariu!... o tiéra pentru un fugariu!“ asiá striga Richard Glosster in tragedia britului; — —

„O deslegare! o deslegare a intrebarii ortografiei romane!... o tiéra pentru o deslegare!“ — asiá striga adi literatur'a romana, si se sbate intre dieci de feliuri de bine, — vream sa dic: intre dieci de feliuri de reusiri.

Mai gema limb'a romana inca si sub casoul preformatiunilor straine si antecari, necorespondintore firii ei, sub pronuntiarile schimosite si sub intrebuintiarile lecsicalminte false ale vórbelor; dar aceste gemete tóte se aud sub numele de „reusirintie.“

Caosul e formulat mai ales in lupt'a intre „etimologisti si fonetiști“ si curge in cet dar resolut, si reuniunea pare forte greu de a o infaptui. Totusi este o cale, dar si numai una, pre carea de vom procede, ne vom apropiá de reuniunea ofstata cu pasii cei mai repedi. Si calea acésta e: Sé procedem in luerari-ne cu cautiune conosciintia si resemnanta sincera; cautiune in esaminatul ideelor asiá numitilor „contrari,“ resemnanta in esaminatul ideelor nóstre proprie.

Io, ca sê dau barem impuls spre o astfelui de procedere:

1.) Mi voi statorí un punt de vedere firesc, neprins de ideele partiale nici ale uneia nici ale altel partide singuratece, desvolandu-i mai pre larg laturile acele, carele ne ating intrebarile nóstre presint mai de aproape

2.) Voi cercá a areta causele revoltarii limbei incontr'a „sistemeelor“ ortografice ce o domnesc pana 'n presint, nu crutiand pesto adever vótr'a propria, d'in iubire ratacita, nu lovind vótr'a strina poste adever d'in contrarieta eredita.

3.) Primind adeverul si d'in man'a contrariului cu bucuria sincera ca un tesaur comun, si sterpind neadeverul si d'in sinul propriu, ca o gangrena perichiósa, cu resemnanta resoluta, — voi indegetá spre calea adeverata, pre carea cred ca avem sê procedem in cultival general al limbei.

I. In finea originala si eterna a omului e sedita armonia; armonia nascu socialismul, si socialismul aduse cu sine in vieti'a omenimii cerintie resfeliurite; éra uman'a Firea ne-a intimpinat cu medilóce indestulitoare, cu materie si poteri de ajuns, si ordinari si mai nalte, dupa finea cerintielor. Anume spre comunecatul sonomenelor cugetale, — ca sê intram in obiectul ce ni-am luat, — ne intimpinà firea cu organe sunetale; si s'a nascut limb'a costante d'in sunete. Resgrupandu-se omenimoa in direptiuni feliurite, limb'a antaia se preformà la fiecare grupa dupa vieti'a spirituala a acelcia-si; sunetele se straformasi numeral-si formalmente. Pana la gradul corespondatoru cerintielor vietiei ordinarie a popórelor se desvoltă limbile de sine, conduse numai de insusi geniul lor fara conosciintia vobitorilor. In acel restimp li se forméza si statoresce cutare regularitate in vieti'a elemintelor, a sunetelor, in forme normative, dupa cari se schimba acelle intr-oalata imprumutat. Form'a singuraria a regularitatii acesteia in vieti'a sunetala a fiecarei limb, prin carea se destinge de tóte celelalte a firea ei.

Cu momentul inceperei cultivatului sciintielor incep a se schimbá referintele vietiei; si limb'i'a are detorinti'a de a le urmá pasiu de pasiu pre tóte caile; are de a se immultí in vorbe parte absolut parto relativiment noue, ca sê potea exprime tóte nuantile conceputelor in tóte formele lor. In restimpul acest'a vine limbistic'a intrajutoriul tuturor cerintielor, carele o ating; vorbele noue, create parte prin sentiu firesc parte prin combinatiuni conosciute, le aduce in armonia cu intregul formelor celor alalte vorbe ale limbii acelcia-si, adeca le aduce in armonia cu firea ei, cu sistem'a intréga a regulelor ei sunetale. Dar ni se ivesc concepute derivate, preformatate in mii de forme, dupa miele de forme ale legatiunilor lor logice, si potesc tóte sê le exprimem, pre fie care cu vorb'a-i corespondintore si caracterisator'e precis, nu cu vorb'a altui conceput strain, seu numai cunosc. In astfelu de casuri trebuie mai nainte de tóte sê ne statorim precis si chiar statul momentan al conceputului, ce vrom sê exprimem, si sê statorim particéu'a sunetala (prec-séu susip'ta, seu particu'a gramaticală sel.) carea exprima in limba-ne form'a ceruta a conceputului. Dup'ace'o trebuie calcam calea, pre carea a trebuit sê procéda primitivul conceputul de la radecin'a pana la statul lui d'in moment; dar o calcam firesc inderetu, de la statul lui de acum catra cel primitiv, insemnandu-ne tóte fazele, prin cari a trebuit sê trece, si tóte particelele sunetale corespondintore. Acum apucam de óre unde vorb'a cu insemnanta corespondintore conceputului generalmente, in fie care faza logica seu lecsicala, si ca sê o avem la mana curata, ca sê potem forma d'in ea ce ne trebuie, o reducem pre calca, care a trebuit sê o calce primitivul conceputului de la radecina-si pana la statul, ce l'exprime in form'a, in carea ni se ivi in vedere. Afandu-i radecin'a, o ducem prin tóte fazele-i, adaugandu-i tóte particelele sunetale cerute pana nu ajunge in form'a in carea o cere conceputul in statul lui d'in momentul, cand vrem sê l'exprimem. — Un eas faptie ne va lamuri si intarí privirile teoretice.

Sê ni se céra de es. form'a asotiativa, a careia stat lecsical l'exprime susip'ta: — ime, de es. d'in conceputul stinsului, (Löschén). Mai antau trebe sê ni statorim soiul conceputelor d'in carele preforma susip'ta: ime vorba noua cu insemnanta asotiativa. Concepute noue cu insemnanta asotiativa preforma susip'ta ime d'in cele esprimatore de persoane, de insi. E bine, sê punem dara vorb'a: „stins“ in form'a in care exprime insi.

Aci vedem, ca trebuie sê mergem tocmai pana la radecin'a vorbei, caci vorb'a: stins nu exprime persoane, ci e conceputul proprietatii pasive a órecarui genitiv (de es. stinsul vapaici sel.); acum sciind è formele de astfelui de vorbe sunt identice cu participile timpului trecut ale verbelor transitive, indata trecem de la form'a: stins la form'a: stingere, si dupa ciuntatul particelei: ere, astam radecin'a in form'a de: sting; acum fiind ca verbul stingere e de conjug. in ere, si regul'a limbii rom. pentru preformatul vórbelor de insi, de persoane, d'in verbele de conjug. in ere e, ca: particu'a ere sê o, stramutam in particu'a: atoriu de es facere — facatoriu, (facator), tórcere — torcatoriu, stringere — stringatoriu, surge-re — surgatoriu, scl. — indata avem vorb'a

cercata pentru spresiunea de persoane in form'a: stingatoriu, ér de aci vorb'a conceputului asotiativ ou particu'a: ime — stingatorime, (sting — ator (iu) — ime). — Asiá de es. d'in conceputul culesului; cules e lecsicalminte proprietatea pasiva cutarui genitiv, cu forma sunetala grammaticalmente egala cu form'a part. temp. trece, al verbului: culegere, d'in culegere — culeg, d'in culeg — culegatoriu d'in culegatoriu — culegatorime; asiá d'in: deres, deregero — dereg — deregatoriu — deregatorime. sel.

Tot asiá cu tóte particelele sunetele, cele gramaticale, cu cele preformatiunale, pre-susip'tele modificatore lecsicalminte. Urméza aci schiti'a pre-si susip'telor mai insemnate ale cator-va limbe d'intre cele mai culte.

Prefipse preformative.

Lat.	Rom.	Ital.	Isp.	Franc.
a, ab, (ac, a, ab, ad,	a (-b-c	a (-d-r	a (-b-c-d	
ad, af, ag,	-d-f-g-l	-u	-f-g-l-n-p	
al, am, an,	-m-n-p		-r-s-t)	
ap, ar, as,	-r-s-t-v).		at).	

circum cercu circu, (-n) cireo (-m) circon circu (-n)

co(-l-m-n cu(-m-n) co(-l-m-n co(-m-n-r) co(-l-m-

-r) -r) (eu (-m) -n-r)

contra cuntra contra contra contre contra

(-b-c-d

f-g-l-m

-u-p-r-

s-t).

de de de dé de

di (-f-s) des di (-f-s) des, dis dés

e (-f-x) e (-s), s e (-c-f) e (-s-x) e (-f-x)

-s, s

in, (im) in, (im) in, (im) in, (im) en, (em)

en, (em)

in (il, im ne in (il, im i (-g-m im, (in

ir) ir) -n-r)

inter intre inter inter entre

(intel) intrá

intro intru intro intro intro

o (-b-c-f) o (-b) o (-c-f) o (-b) o (-b-c-

-g-m

-p-s-t)

per pe, pre per, pel per par, per

prae pre pre pre pré

pro pro pro pro pro

re re re, ri re r, re

se se se se sé

trans stra stra, tras tra tra

su (-b-c-f su (-b) so (-b-c so su (-b-c

-f-m-p

-r-s)

su(-d-f-g

-l-m-n-p

-r-s-t-v), sotto

super supra sopra -b so, sobre sur

sopra -c

-d-f-g-l

-m-n-p-r

-s-t-v)

Susip'te preformative.

Lat.	Rom.	Ital.	Isp.	Franc.
alis	al	ale	al	al
anus	an	ano	ano	en
are (e-e-i-)	are (e-e-i-)	are (e-e-i-)	ar, iser	
arius	ariu	ario	ar, ero, aire, ier	

ariu ario ar, ero, aire, ier

ario, ano

aster astru, astro, astro ereau

andru azze, uzzo

accio, uolo

ax aciu ace az ace

calus asiu, el, ino, ello, illo, ette

icel, sior celo uole ieo, ito

rel cino, collo

antia antia anza anza ence

bilis ver *) bile ble

ie ie (ia) ia ia ie

icus ic ico ico ique

ivus iv ivo ivo if

mentum ment mento mento

miento miento mento

dura dura

Lat.	Rom.	Ital.	Isp.	Franc.
or	oriu	ore	or	eur
or	óre	ore	or	eur
osus	os	oso	oso	eux
ura	ura	ura	ura	ure
tas	tate	tá dad, eza	tion za, ela	ties za, ez esse
ties	étia	ezza	ez	esse

Fie care are insemnantia sa conceputala ce o imprumuta vórbii cu carea se unisce. Fie care limba mai are si de acelea, caror'a intru altele nu le corespund asisdere particele, ci se pot infatisa numai prin cercuscris. Italian'a are formatiuni,